

5 pengő 40 fillér budapesti különdíjat. Viszont hozzá kell számítani a leadóállomásig ugyancsak a januári kedvezményes díjszabás értelmében számítható fuvardíjat.

Mivel pedig a fuvardíj előzetes kifizetése esetén a 69, illetőleg 70 pengős 10.000 kg-kinti fuvardíj helyett csak 35, illetőleg 49 pengőt kell leróni, a különbözet az a juttatás, amit a termelő a korai szállítáért kap.

A leadóállomási különdíjat a vasút előzetesen úgysem fogja átvenni, de ha átvenné, abban az esetben természetesen ezt is jogosult a feladó a leadóállomási árhoz hozzászámítani.

Szükségesnek tartjuk figyelmeztetni olvasóinkat arra is, hogy az így megmaradó ártöbblet után is le kell róni természetesen a forgalmiadó-váltságot.

Nehogy azonban a fizetett vasúti fuvardíj is forgalmiadó-váltság alá essék, célszerű a fuvarlevél-másodpéldányból egy másolatot is beszerezni és ezt a forgalmiadó-elszámolóhoz mellékelni, mert a valóban kifizetett vasúti fuvardíj mentes a forgalmiadó-váltság alól.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 526/1943. számú átirata a külföldre szóló árukiajánlások tárgyában.

*Országos Erdészeti Egyesület tekintetes Elnökségének,
Budapest.*

A kormány 7860/1942. számú rendeletében (megjelent a Budapesti Közlöny 294. számában, 1942. december 29-én) a külföldre szóló árukiajánlásokat előzetes engedélyhez kötötte.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának tudomására jutott, hogy a tilalom ellenére még mindig történnek árukiajánlások külföldre, anélkül, hogy az exportőr erre előzetesen megszerezte volna a M. Kir. Külkereskedelmi Hivataltól az engedélyt. Felkérjük a tek. Elnökséget, szíveskedjék tagjai figyelmét annak a rendeletnek pontos betartására annál is inkább felhívni, mert az illetékes hatóságok a jövőben minden ily engedély nélküli kiajánlást a legszigorúbban megfognak torolni és a rendelet kijátszói ellen a valutaügyészség fog eljárást indítani.

Budapest, 1943 március 17.

**A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
Miniszteri Biztos megbízásából:**

Dr. Puky s. k., titkár.

Puky s. k., ügvy. titkár.

IRODALOM

Tirts Rezső: A magyar turista kultúra keletkezése és a Szittya-Osztály Selmechbányán, az ezeréves Nagymagyarországban. (199 oldal, XXVIII. táblán képmellékletek. A szerző kiadása. Budapest, 1943.)

Egy darab mult elevenedik meg ebben a könyvben... Egy darab színmagyar mult. Régi emberek lépnek elénk, az ősi bányaváros vezető-egyénségei, akik már búcsút mondtak a földi létnek. Látjuk életüket, közérdekű munkálkodásukat, s míg egyrészt felvonul előttük a városka értelmisége, másrészt megismerjük írásban és képen Selmechbánya gyönyörű környékét s azt, ami e kettő kölcsönhatásából létrejött: a magyar turistakultúra bölcsőjét.

Nem a ma embere pillant vissza a multba, hanem a kortárs kalauzolja végig az olvasót, letűnt napok élő tanuja, akit személyes kapcsolatok fűztek a régi emberekhez, aki maga is résztvett az akkor-

tájt fejlődő, izmosodó turistamozgalomban, és barangolta Selmecbánya vadregényes környékét. Szívet megejtő hangulat lengi körül a könyv lapjait; mintha csak ott járnánk a selmeci Leányvár, vagy az Óvár öreg falai között. De nemcsak romantika árad a könyvből, hanem magyar levegő is! Minden sora, minden szava bizonyítéka annak, hogy Selmecbánya mindig magyar volt és nem is lehet más a sorsa!

A szorgalmas szerző rendkívül érdekes és változatos anyagot gyűjtött össze, s az egyes fejezetek nemcsak a magyar turistamozgalom, de Selmecbánya multjába is jó betekintést nyújtanak. Régi évkönyvek kivonatai, turistakalauzok, előadások szövege, életrajzi adatok sorakoznak a gyűjtemény lapjain; *Szitnyai Zoltán*, *dr. Tarczay Gizella* és *Kosáryné Réz Lola* hangulatos írásai és sok szép kép színezi az anyagot.

Az első betekintésre úgy tűnik fel, mintha ez a könyv kizárólag csak turistákat érdekelne. De ha belemélyedünk olvasásába és megtudjuk, hogy a Selmecbányán az 1860-as évek legelején megalakult *Szitnya Club* az első turistaszervezkedés volt Európában, ez méltán büszkeséggel tölthet el minden magyar embert! A külföldi nagy turistaegyesületek: az „*Österreichischer Alpenverein*“, a „*Club Alpino Italiano*“, a „*Deutscher Alpenverein*“, az „*Österreichischer Touristen Club*“, a „*Steyerischer Gebirgsverein*“ mind később alakultak meg! Csak az Angliában 1858-ban alapított „*Alpine Club*“ előzte meg, de ez egyrészt Európa kontinentális egységén kívül esik, másrészt nem volt gyakorlati turista-alakulat, csak néhány természetbarát zártkörű társasága.

A könyvet tehát nem-turisták is haszonnal forgathatják, annál is inkább, mert Selmecbányáról ilyen sok érdekes adatot összegyűjtve másutt nem igen találhatunk. És megtanulhatják belőle azt is, hogy mit jelent az, amikor valaki egész életét a természetszeretet és a természetjárás jegyében tölti el.

Tirts Rezső ny. erdőtanácsos életének 70. évében bocsátja útjára könyvét, olyan sok buzgalommal, annyi lelkesedéssel és ügyszeretettel, hogy akármelyik húszéves fiatalember megirigyelhétné. A természet barátai pedig megtanulhatják ebből a könyvből, hogy azok között, akik a természetet járják: az erdészek, vadászok, turisták között nem lehetnek ellentétek; összekapcsolja őket a természet szeretete. *Tirts Rezső* példát mutatott erre: életét az erdészetnek szentelte, de ugyanakkor egy életen keresztül résztvett a hazai turistamozgalomban is.

A könyv nem került könyvtári forgalomba. A kiadó (XI., Horthy Miklós-út 76. III. 4.) önkéntes felajánlás ellenében szívesen megküldi a kívánt példányokat.

Pápa Miklós dr.

József Ákos és Lajos: Vadász- és Horgászsport, 1943. (196. old. Dr. Vajna és Bokor kiadása. Budapest, 1943. Ára 5 P.)

A kitűnő gyakorlati érzékkel összeállított zsebkönyv tavaly jelent I. évfolyamát őszinte elismeréssel fogadta a szakközönség, a szerzők tehát a háborús nehézségek ellenére is minden tőlük telhetőt elkövettek, hogy előfizetőik most se csalódjanak.

Az idei kötet a tilalmi időkön és a legutóbbi vadászati rendeleteken kívül hosszabb tanulmányokban foglalkozik a vadásztrófeákkal (a múlt évi hazai és az 1937. évi berlini nemzetközi kiállítás eredményeit is közli), a kártékony vad mérgezésével, hasznos és káros madarainkkal (ezt az igen figyelemreméltó közleményt *Vasvári Miklós dr.*, a M. Kir. Madártani Intézet főadjunktusa, a neves ornitológus és *Bereczk Péter dr.* írták), *Fényes Dezső dr.* pedig „Mudi, (pudi) hajtókutya“ c. ismertetésében egy eddig kevésbé értékelt ebajtánkról ad szakszerű felvilágosítást.

A horgászsport híveinek szól a „Sebespisztráng és horgászata” c. részletes vezérfonal, *Vásárhelyi István* pedig egy új hazai pisztrángfajta felfedezéséről ad hírt.

A valóban hasznos kis könyvet — amely gondosan összeállított címtárral is dicsekedhetik — számos szöveggközi kép és 21 műnyomópapíron készült fényképmelléklet díszíti (igen bőkezű ajándék a mai szűk világban!); aki megveszi, őszinte öröme lesz benne. M.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. (77. kötet. 1943.)

5. sz. — *Förster R.*: A fa-lángmentesítőanyagok tulajdonságai. — *Apfelböck M.*: A fémöntészet áttérése korszerű ötvözetek alkalmazására.

6. sz. — *Darvas I. dr.*: Ismeretlen, Pestet Budával összekötő Dunahíd-tervezetek II. József és gr. Széchenyi István korából.

7. sz. — *Keöpeczi-Nagy Z. dr.*: Folyóink jégállapota az 1941—42. év telén. — *Érdi R.*: Hozzájárulás dr. Balló Alfréd „A korszerű trolleybusz” című tanulmányához.

Értekezések — Beszámolók. — *Kelemen M.*: A racionalizálás szerepe a háborús anyag- és munkaerőgazdálkodásban. — *Komlósi I.*: Sima csövek ellenállási tényezője.

A Műszaki Világ. (VII. évf. 1943.)

6. sz. — —: A városok műszaki igazgatásának problémáiról és a munkaerővel való gazdálkodásról tanácskozott a Mérnökpolitikai Társaság legutóbbi összejövetelén.

7. sz. — A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségének közgyűlése. — *v. Görgény V.*: A német zuhanóbombázók repülő-műszaki szerkezeti megoldásai.

A Vadászkutya. (IV. évf. 1943.)

3. sz. — *gr. Esterházy L.*: Nagyvad vadász! Tarts vérebet! — *Forti J. dr.*: A tacsók.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXVI. évf. 1943.)

6. sz. — *Körös B.*: Acélműkokillák élettartamának metallurgiai vonatkozásai.

7. sz. *Nahoczky Alfonz dr.*: A hazai aranyosantimonércek kohászatának megteremtése.

Bástyánk. (III. évf. 1943.)

3. sz. — *Szedzerjei A.*: Fiúk! Készüljetek. — *Fehér D. dr.*: A Szahara mint élettér. — *Vági I.*: Önkéntesen a halálba. — *Sali E.*: Az örök selmeci szellem. — *Victor J.*: A másik emberről. — *Lévárdi J.*: Válasz. — *Komornoky L.*: Március 15.

4. sz. — *Vargha D.*: Magyar értelmiség. — *Ifj. Reuter C.*: A csángó-magyarok. — *Sümeghy J.*: Az egység útján. — *Székely L.*: A hivatás győzött. — *Vizi L.*: Az ifjúvezetésről. — *Meskó J.*: Gondolatok a leventefoglalkozás után. — *Gulyás J.*: Művészet és realitás a filmben. — *Fényes T.*: Színház.

Fás Tudósító. (II. évf. 1943.)

10. sz. — —: Európa erdőgazdasági feladatai. — —: Tuskóírtás géppel. — *Nyulassy J.*: A tölgyparketta helyett bükkparketta használata nemzetvédelmi kötelesség.

11—12. sz. — Kálnay Gy. dr.: A magyar parkettaipar helyzete. — Faludi Gy.: Keretfűrészlapok és kezelésük. — Ifj. Sorg A.: Milyen takarékoskodhatunk a fával?

13—14. sz. — Földváry L. dr.: A kincstár keményfaerdőségei. — Lengvári Gy. dr.: A faárverések ügye. — Barlai E.: A rönkvágó szalagfűrész. — Popovits J.: A magyar fűrészipar a statisztika mérlegén.

Gazdatisztek Lapja. (XLVII. évf. 1943.)

4. sz. — Faber Gy.: Igazság-keresés. — Gulácsy B.: Az okleveles kertészek szaktanfolyama. — Krammer J.: Összefoglaló a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatás intézményeinek munkájáról.

Halászat. (LIV. évf. 1943.)

3. sz. — Szelezák L. dr.: Egy korszerű halászati törvény jogi alapjai. (3. közl.) — Jaczó I. dr.: Gátolják-e halak kopolyáján lévő Myxosporidia cysták gazdájuk O₂ fogyasztását?

Kertészeti Szemle. (XV. évf. 1943.)

4. sz. — Ubrizsy G. dr.: A kolozsvári botanikus kert. — Magyar Gy.: A mexikói Laelia-fajokról. — Magyar J.: A Pholx decussata szaporítása. — Máthé J.: Hogyan hosszabbíthatjuk meg szalmatakaróink életét? — Doctor Ö.: Gyümölcsöseink problémája és orvoslása. — Liszka J.: Nők szerepe a kertészetben.

Kémikusok Lapja. (IV. évf. 1943.)

4. sz. — Kőrösy F. dr.: A sulfanilamidok hatásának fizikális kemiaja és az ebből levonható következtetések az orvosi gyakorlat számára. — Rapaics R. dr.: A nikotin keletkezési helye.

Köztelek. (LIII. évf. 1943.)

10. sz. — Csepinszky B.: Olaj-textil mályva. — Knapp O. dr.: A ricinustermesztés és a fajtakérdés. — e. Dorner B.: „Mihamarabb” etethető füveskeverékek. — Fonyó I.: Mennyi lucernalisztet etethetünk süldővel? — Balázs S.: A baromfi, mint rovarirtó. — Manninger G. A.: Milyen cukorrépát termeljünk.

11. sz. — Grábner E.: Újabb adatok a napraforgó termésének jövedelmező fokozására trágyázás útján. — Fleischmann R. dr.: A helyes kenderkísérlet. — Somorjai F. dr.: A homoki legelők feltöreséssel kapcsolatos újragyepesítése. — Irmay F. dr.: A szarvasmarhatenyésztés racionalizálása és az állatorvos feladata a szarvasmarhatenyésztés termelőképességének ellenőrzésében. — Barcza L.: A mezőgazdasági épületvagyon válsága. — Kerpely A. dr.: A „Rima-Klausing” kétrétegben dolgozó eke a többtermelés szolgálatában.

12. sz. — Unger J.: A napraforgó termesztése Oroszországban. — Udvaros K.: Adatok a magyar olajlen nemesítéséhez és termesztéséhez. — Berényi D. dr.: A kukorica termesztése és az időjárás. — Baintner K. dr.: Sertéshízlalás városi konyhahulladékon. — Farkas Á.: Az emberi munka időszakos megoszlása kisgazdaságban.

13. sz. — Fáber Gy.: Egy különös cikksorozatról. — M. E. dr.: Új búzakiörlési előírás Németországban. — Rátky F.: Napraforgó és burgonya fészekműtrágyázási eredmények. — Magyar Gy.: A konyhakerti magvak tömeg- és minőségi vetőmagtermesztése I. — e. Dorner B.: A mostoha viszonyok sertése: a Cornwall. — Kreybig L. dr.: A talajjavítás irányelvei. — R. Papp G.: Kísérleti eredmények a méznád néven elterjedt édescirokkal. — Bácsy L.: A vetési varjú kártetele.

14. sz. — *Jurcsek B.*: Néhány szó az új termelési és beszállítási rendről. — *Czettler J. dr.*: Parasztkérdés. — *Papp K.*: Termeljünk olcsón sok fehérjét! — *Magyar Gy.*: Konyhakerti magvak tömeg- és minőségi vetőmagtermesztése. II. — *Kölber L. dr.*: Gazdagondok a sertésenyésztés terén.

Magyar Fapiac. (V. évf. 1943.)

10. sz. — *Bus Gy.*: Beszámoló az árverésekről.
 11. sz. — *Csepeti J. dr.*: Tudnivalók az építőanyagigénylésekről.
 12. sz. — *May O.*: A kincstár keményfa-értékesítéséről. — *Fazekas F. dr.*: Az Országos Faegyesület programja.
 13. sz. — *Urmánczy J.*: Az érdekképviselési kérdésről. — *Vuk Gy.*: Reflexiók. — *Fazekas F. dr.*: Ugyancsak az érdekképviselési kérdésről.

14. sz. — —: A kincstári termelésű fenyőfa.

Magyar Méh. (64. évf. 1943.)

4. sz. — *Takács M.*: A méhcsaládok jótelelését szolgáló tulajdonosságok. — *Gyarmathy Gy.*: A keretmérettel — ne tovább! — *Várallyay B.*: Kaptárbonthatás!

Magyar Statisztikai Szemle. (XXI. évf. 1943.)

1. sz. — *Heller A. dr.*: A 1940. és 1941. években tényleg fizetett aratási részjárandóság. — *Kiss I. dr.*: A fogyasztási kisipar élettére. — *v. Mike Gy. dr.*: Magyarország fontosabb sportlétesítményei 1941-ben.

Mezőgazdasági Közlöny. (XVI. évf. 1943.)

3. sz. — — *Nyilas I.*: Hűtőházak a mezőgazdaság szolgálatában. — *Kulin S.*: A mezőgazdasági munka okszerűsítése. — *br. Diószeghy O. dr.*: A német mezőgazdaság adósságterhe. — *G. Nagy L. dr.*: Az apró ingatlanforgalom útja. — *Halács Á. dr.*: A pamuttermesztés Magyarországon.

Nimród Vadászlap. (IV. évf. 1943.)

8. sz. — *Sólyom*: A vadász és az állatvédő. — *gr. Wass A.*: Mi a vadászat? — *Beretzky P. dr.*: Télben csatángoló golyák. — *G. Lelovich Gy.*: Rövid beszámoló az elmúlt solymásidényről.

9. sz. — *Fekete I.*: Vadászvizsga. — *Zsindely E.*: Tartsunk ki a golyó mellett. — *Eidenpenz K.*: Valamit a dolhai medvékről.

10. sz. — *br. Blomberg F.*: Farkasok. — *Szedzerjei Á.*: A nagy-kakas. — *Varga E. dr.*: Az erdei mindenesvizsla.

Technika. (24. évf. 1943.)

3. sz. — *Schimanek E. dr.*: A gázmotorokról. — *Zoltay J.*: A szolnoki vasúti Tiszahíd részleges átépítése. — *Szabó B.*: Puskás Tivadar műszaki jelentősége. — *Milasovszky B.*: A kiegyenlítő egyenes szabatos meghatározása. — *Bogárdi J.*: A hordalék-mozgató erő. — *Kiss T. dr.*: A Szigetvidék és Ormányság népének építészete. — *Ruzitska L. dr.*: A budapesti gyorsvasúti hálózat kialakítása.

Természettudományi Közlöny. (75. kötet 1943.)

3. sz. — *Takács L.*: A háromszázéves barométer. — *Sós E.*: A század leghosszabb farsangja. — *Péter Gy.*: Repülés izomerővel. — *Z. G. dr.*: A húsgazdálkodás jelentősége a háborúban. — *Mikola S.*: Entrópia, ektrópia és az Arrhenius-féle elmélet. — *Kieselbach Gy. dr.*: Sertések megbetegedése rebarbaralevelek etetése következtében. — *Keller J. dr.*: A sokcsövű kukoricáról.

Vadászat-Halászat. (XI. évf. 1943.)

5. sz. — K. Benkő P.: Különböző célzási módok. — a. Balogh A.: Sörétes töltények készítése.

6. sz. — k. Benkő P.: A golyós puska belövése.

Vadászujság. (III. évf. 1943.)

7. sz. — Szentlőrinci: Kié a talált agancs és kit illet a trophea? — Palotay D. dr.: Szibéria vadászata. — Gyulavári J.: Mire ügyeljünk a vadászpuska vásárlásánál.

8. sz. — Mészáros P.: A máig sem módosított 85.000—1925. számú tilalmi rendelet, amely szarvasborjak és őzgidák lövését engedi meg! (1. közl.) — Bélaváry D.: Egy s más a szalonkákrol. — Panka K. dr.: Budapest érdekes madara: a török gerle (*Streptopelia decaocto* Friv.).

9. sz. — Szent-Ivány G. dr.: A vadászati etika és disciplina kialakítása! — Mészáros P.: A máig sem módosított 85.000—1925. számú tilalmi rendelet, amely szarvasborjak és őzgidák lövését engedi meg! (2. közl.) — Muraközy B.: A fegyvertartási engedélyek korlátozása vadászati szempontból. — Aigner Ö.: Néhány szó a lőszerkérdéshez. — Vásárhelyi I.: Nyárilúd keresztezés. — Marton J.: Szemelvények Oroszországból. — Somogyi Z. dr.: Vadászbérmérséklés iránt indított érdekes per.

10. sz. — Diczendy P.: Ne bízzuk sorsára „a legkedvesebb magyar vadmadarat”! — Szent-Ivány G. dr.: Apróvad-nagyvad (7. közl.). — Lente G.: Adatok a Tölkéscacsa életmódjához. — P. H. R. Máramarosban vannak Magyarország legértékesebb vadászterületei. — Gyulavári J.: Az egységes öb kérdése.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

ALLGEMEINE FORST- UND JAGDZEITUNG. 1943. 2—3. sz.

Süchting: Az erdő táplálkozási viszonyai. (Die Ernährungsverhältnisse des Waldes.) 29—42. és 64—75. old.

A növények fejlődését három főtenyező szabja meg: 1. a talaj vízgazdálkodása, 2. szerkezete és 3. a benne lejátszódó kémiai változások.

A szerző bevezetőül rövid összefoglalást ad a fák táplálkozásában érvényre jutó törvényszerűségekről, majd részletesen foglalkozik a tápanyagok három forrásával: 1. az alommal, 2. a hümusszal és 3. az ásványi talajjal, illetőleg az ezekben a tápanyagfelvétel során lejátszódó jelenségekkel.

Megállapítja, hogy az erdőtenyészet az esetek igen nagy részében a könnyen felvehető tápanyagok apadásával és a talaj fokozatos kimerülésével (degradáció) jár. Ez a jelenség nemcsak a talajreakció savanyúbbá válásában, az értékes sók csökkenésében, a nyers-hümusz felhalmozódásában nyilvánul, hanem számos más kedvezőtlen körülményben is, amelyek folyamata igen bonyolult.

A talaj leromlásának azonban nemcsak sikerrel útját lehet állni, hanem az összes hátrányok előnyökké változtathatók egy igen egyszerű, könnyen alkalmazható és viszonylag olcsó eljárással: az erdőtalaj meszezésével. (Ime, rövidesen bekövetkezik az is, amit kiváló gyakorlati erdészeink már évtizedek előtt megjósoltak, hogy eljön az idő, amikor az erdőgazdasági többtermelés mulhatatlanul megköveteli majd az erdőtalaj trágyázását is!)

Dannecker: Vihar erdőmester. (Forstmeister Sturm.) 43—51. old.

Az állományok életét és értékük fejlődését nagymértékben befolyásoló szélnek a gyakorlat — csodálatosképen — még ma sem szentel annyi figyelmet, amennyit ez a fontos tényező joggal megkövetelhet.

A szerző a szél elleni küzdelem során szerzett tapasztalatokból állítja össze a hatások védekező előfeltételeit.

Ezek: 1. elegyes állományok, 2. erőteljes koronák nevelése több szintben és 3. megfelelő úthálózat földig ágas fákkal a széleken.

Krenn: A termelési veszteség. (Der „Ernteverlust.“) 53—63. old.

Németországban a „termelési veszteség“ szóval a lábon megbecsült vagy fatermési táblák alapján meghatározott és valóban kitermelt famennyiség közötti eltérést jelzik.

A szerző a gyakorlatból vett példákkal bizonyítja, hogy milyen nagy lehet ez a különbség annak ellenére, hogy a döntéssel és felkészítéssel járó apadék a legtöbb esetben nem éri el a 2%-ot sem. Ezért — Röhl-vel egyetértően — a „könyvelési veszteség“ megjelölést ajánlja, és a pontosabb eredmény érdekében szükségesnek tartja, hogy a lábon álló és kitermelt készlet felvétele azonos elvek szerint történjék.

CENTRALBLATT FÜR DAS GESAMTE FORSTWESEN. 1943. 2. sz.

Tischendorf: a törzskeresztmetszet külpontosságának törvényszerűsége és okai. (Über Gesetzmässigkeit und Ursache der Exzentrizität von Baumquerflächen.) 33—54. old.

A szerző a rendelkezésre álló régebbi adatok és újabb vizsgálatok egybevetéséből megállapítja, hogy a törzskeresztmetszet külpontossága a korona egyoldalú fejlődésének a függvénye. A korona alakját viszont elsősorban az uralkodó szélirány, és ezenfelül a kitettség és a lejtő befolyásolja. A talaj szerkezetének és minőségének a hatását a külpontosságra nem lehet minden kétséget kizáróan kimutatni, a szél és napsütés koronakialakító mértékét azonban a fafaj, a kor, a termőhelyi minőség és az üzem mód erősen megváltoztathatják.

Lohwag: A bükkfa-tapló a Práterban. (Der Buchenschwamm im Prater.) 54—58. old.

Érdekes bizonyítéka annak, hogy a gombabetegség a megtámadott fáról milyen gyorsan terjed át a szomszédaira, és rövid idő alatt milyen pusztítást végez.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1943. 3. sz.

Knuchel: Az irtás kérdése. (Grundsätzliches zur Rodungsfrage. 80—83. old.

A mezőgazdasági területek szaporítása végett tervbe vett erdőirtások veszélyeire mutat rá újból.

Knuchel: Kísérletek különböző időkben termelt, telítetlen és telített bükkfalpfakkal. (Ergebnisse eines Versuches mit nicht imprägnierten und imprägnierten Buchenschwellen verschiedener Fällzeit. 83—88. old.

Az álgeszt a telítetlen talpfák korhadását némiképp késlelteti, de a telítettekben mindig a telítőszert kevésbé felvevő álgesztes részekben jelentkezik nagyobb mértékű korhadás.

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. 1943. 17/18—25/26. sz.

Wittich: Diluviális homoktalajok trágyázása kőliszttel. (Grundsätzliches zur Frage der Gesteinsmehldüngung auf diluvialen Sanden.) 77—78. és 85—86. old.

A szerző hangsúlyozza, hogy az újabban általánosan ajánlott trágyázási mód nem művelhet mindenütt csodát, és teljesen elhibázott dolog, ha az ilyen trágyázással kapcsolatban igényes fafajokat telepítenek. Az eljárás azonban kétségtelenül sokat segíthet, különösen, ha kellő körültekintéssel párosul.

Ow: A lúccal elegyes bükkállomány megítélése a gazdasági követelmények szempontjából. (*Der Fichten-Buchen-Mischbestand unter den wirtschaftlichen Bedingungen eines Forstbetriebes.*) 93—96. old.

Az elegyítés élettani és pénzügyi előnyeire mutat rá.

Pflanz: 4 évi erdőgazdálkodás a Cseh-Morva Védnökségben. (*4 Jahre Protektorat Böhmen und Mähren.*) 105—107. old.

A német fennhatóság ideje alatt hozott törvényes intézkedéseket és azok eredményeit ismerteti.

Laer: A megszállt keleti területek erdészeti feltárása, különös tekintettel a légi fényképezésre. (*Die forstliche Erkundung in den besetzten Ostgebieten mit besonderer Berücksichtigung der Luftbilderkundung.*) 113—115. old.

A szerző rövid tájékoztatója újabb bizonyossága annak, milyen nagy segítsége az erdőgazdaságnak a légi térképezés és milyen nagy a jövője ennek az eljárásnak.

Witzgall: A lúcfenyőtörzseken tapasztalható hántáskárok megítélése. (*Zur Beurteilung des Schältschadens an Fi-Stämmen.*) 115—116. old.

Stachnak a lapunk ez évi II. füzetében (81. old.) ismertetett közleményével kapcsolatban saját tapasztalatai alapján hangsúlyozza, hogy a hántás nem minden esetben okozza az állományok pusztulását.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1943. 10/11—13. sz.

Kaiser: A keleti erdőkines meséje. (*Das Märchen vom Waldreichtum im Osten.* 10/11 sz. 37—41. old.

Oroszország egy részének német fennhatóság alá kerülésével a szakkörök nagy meglepetésére kiderült, hogy az orosz erdők kimeríthetlensége csak mese.

A szerző közvetlen tapasztalatai alapján ismerteti azt az elképzelést pusztítást, amit a 20 éves bolsevista uralom az erdőállományokban végzett a nélkül, hogy a felújítás érdekében a legcsekélyebbet tette volna.

Ezidőszerint tehát az a helyzet, hogy az Uralon inneni Oroszország erdei a belföldi szükségletet is csak a legnagyobb takarékoság érvényesítésével tudnák tartamosan fedezni, a mértéktelen pusztítások végzetes következményeinek az elhárítása pedig máris tekintélyes áldozatokat követelne.

Böhlinger: Faoszlopok és fából készült épületek tervszerű ellenőrzése. (*Die planmäßige Überwachung von Holzmasten und Holzbawerken.*) 10/11. sz., 51—57. old.

Vezetékoszlopok és faépületek élettartamát lényegesen meg lehet hosszabbítani megfelelő telítéssel és annak szükség szerinti ismétlésével. Ehhez azonban a védőintézkedések idejének, mértékének és módjának a pontos nyilvántartása szükséges; a faszervezetek egészségi állapotának az ellenőrzésére a növendékfúrót is igen jó eredménnyel lehet felhasználni.

Geiger: Értékes faépítmények anyagának a szilárdsági tulajdonságai. (*Die Festigkeitseigenschaften des Bauholzes für den hochwertigen Holzbau.*) 12. sz. 48—52. és 13. sz. 49—57. old.

A gyengébb méretű anyagból kellően összeállított (enyvezett és szegelt) faszervezetek nemcsak vastag gerendák alkalmazását teszik feleslegessé, de sok esetben a vasat is kellő biztonsággal helyettesítik.

A szerző néhány érdekes fényképen mutatja be az ilyen korszerű faszerkezetek készítésének a módját, és részletesen ismerteti szilárd-ságuk vizsgálatának az eljárásait is.

Dominicus: Keretfűrészlapok fogainak az élesítése és terpesztése. (Schärfung und Schrängung der Gattersägenzähne.) 12. sz. 55—56. old.

A hírneves fűrészgyáros sok évi kísérletezésének az eredményeit közli rövid összefoglalásban.

HRVATSKI ŠUMARSKI LIST. 1943. 1—2. sz.

Vajda: Az ogulini állami erdőhivatal kerületében alkalmazott erdőrendezési eljárásokról. (O do sada primjenjivanim metodama kod uredivanja šumskih sastojina državne šumarije u Ogulinu.) 1—13. old.

1882-ben szálalásra rendezték be a Karszt összes őserdeit, 150 éves vágásfordulóval és öt 30—30 éves korszakkal. A valóságban azonban csak 1905-ig alkalmazták ezt az üzemmódot, mégpedig azért, mert az úthálózatot tovább kellett volna fejleszteni. 1906-ban tehát áttértek a fokozatos felújító vágásra 120 éves vágásfordulóval és 20 éves forduló-szakokkal. Ezzel megtakarítani vélték az elkerülhetetlenül szükséges drága útépitéssel járó költségeket. De ezt az üzemmódot is csak 1919-ig folytatták. Tíz év alatt belátták, hogy a Karszton csak a szálalás célra-vezető, elsősorban erdőtenyésztési okokból, mert csak így menthetik meg a véderdő-jellegű állományokat az elkopárosodás veszedelmétől. Ezért most újból áttértek a szálaló üzemmódra.

A szálaló-erdőalakot 1880—1881-ben magyar erdészek honosították meg a Karszton. *Belházy Emil* központi irányítása alatt *Földi János, Csipkay János, Csiby Lőrinc* és *Kuzma Gyula* voltak azok a neves magyar erdészek, akik az üzemterveket elkészítették. A magyar erdészek tudásának le nem tagadható bizonyítéka és előrelátásukat dicséri, hogy 60 év után újból rájön a mai horvát erdészet az egyedüli helyes eljárásra.

Az 1891-ben esedékes volt I. üzemátvizsgálási munkálatot ezeknek a sorok írója végezte az ogulini, krasnói és kosinji erdőgondnokságokban. Nem tudom elfelejteni azokat a gyönyörű állományokat, amelyekben a bükk-törzsek átlagos magassága a 40 m-t, a jegenye- és lucfenyőké pedig az 50 m-t is meghaladta. A legnagyobb jegenyefenyő, amelyet 2 m-es szakaszokban kőböztem, 59,8 m magas volt.

Horvat: Fasorok tervezése. (Osnivanje drvoreda.) 14—21. old.

Gyakorlati útmutatással szolgál fasorok tervezéséhez s azok jó karbantartásához, s egyúttal felsorolja az erre alkalmas fajokat is.

Pišković: Az erdőgazdaság önálló vezetéséhez megkívánt államvizsga módosításának a szükségé. (Potreba preustrojstva državnog izpita za samostalno vodenje šumskog gospodarstva.) 33—37. old.

A zágrábi egyetemen az erdészeti államvizsgák gyenge eredményének a szerző nézete szerint az az oka, hogy a fiatal erdőmérnök-jelöltnök nincs alkalma a 2 évi gyakorlati kiképzés alatt megszerezni a kellő üzemi ismereteket, mert egyoldalúan használják ki a munkajelét és idejét. Ezért azt ajánlja, osszák két — gazdasági és műszaki — ágazatra az államvizsga anyagát, és kiki hajlama szerint válassza a neki megfelelőt.

Sarnavka: Növényi cserzőanyagok és az ezekkel való cserzés (Biljna štavila i štavljenje koža.) 38—54. old.

Háborús időkben mindig érezhető a világpiacon a cserzőanyag hiánya. A szerző a megfelelő pótlékok termelésének a lehetőségeit ismerteti, a feldolgozó iparágak szemszögéből.